

בית משפט השלום בחדרה

31 יולי 2016

ת"א 22018-08-13 אבו עסבה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

1
2

התובע ג'מיל חוסני אבו עסבה ת.ז. 051129690
ע"י עו"ד סוף-אלדין ותד

נגד

הנתבעת מנורה חברה לביטוח בע"מ (מס' ח.פ. לא צוין)
ע"י עו"ד מיכה צופין

3
4

פסק - דין

5

לפני תביעה לביטול פסק-דין חלוט שניתן על-פי סעיף 79א לחוק בתי המשפט; לטענת התובע יש לבטל את פסק-הדין בשל ראיה חדשה שהתגלתה לאחר הינתנו ומחמת מרמה שייחס לחוקרי הנתבעת.

8

9

א. ההליך והצדדים לו

10

1. התובע, יליד 1952, בוטח על-ידי הנתבעת בפוליסה לביטוח חיים שכללה גם כיסוי ביטוחי בגין אובדן כושר עבודה (להלן **הפוליסה**). לטענת התובע הוא עבר בדצמבר 2002 ניתוח מסובך על-רקע אבחנה של דיסקציה אאורטלית ובעקבותיו חווה אובדן מלא של כושרו לעבוד, עד כדי שיעור של 100% (להלן **האירוע**).

15

2. משהתגלעה בין הצדדים מחלוקת על-אודות זכאותו של התובע לתגמולים לפי הפוליסה בעטיו של האירוע הגיש התובע תובענה כספית נגד הנתבעת, בה עתר לחייבה לשלם לו 108,548 ₪; התביעה הוגשה בת"א (חד') 2537/07 והתבררה לפני כב' השופט שרעבי (להלן **ההליך הראשון**).

19

3. הנתבעת התגוננה מפני התביעה שהוגשה נגדה; בתוך כך הגיש כל אחד מהצדדים חוות-דעת של מומחים מטעמו.

22

4. בדיון שהתקיים בהליך הראשון ביום 23.2.2009 באו בעלי-הדין לידי הסכמה בדבר הכרעתה של התובענה לפי סעיף 79א לחוק בתי המשפט, תוך מתן אפשרות לצדדים להגיש סיכומי טענות בכתב ולצרף מסמכים לסיכומיהם. להסדר הדיוני שגובש בין בעלי-הדין בעניין זה ניתן תוקף של החלטה. התובע נכח בדיון [נספח מ/3 לתצהיר התובע, ת/1].

27

בית משפט השלום בחדרה

31 יולי 2016

ת"א 22018-08-13 אבו עסבה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

5. לאחר שהוגשו סיכומי הצדדים [נספחים מ/4 ו-מ/5 ב-ת/1] ניתן פסק-דין בהליך הראשון, זאת ביום 27.3.2009 [נספח מ/6 ב-ת/1; להלן **פסק-הדין**]. בהתאם להסכמת בעלי-הדין שקיבלה תוקף של החלטה, ניתן פסק-הדין לפי סעיף 79א לחוק בתי המשפט; נקבע בו כי הנתבעת תשלם לתובע סך של 360,000 ₪ בניכוי מס הכנסה על-פי דין לשם סילוק נספח אובדן כושר עבודה על-פי הפוליסה, ועם התשלום יבוטל נספח זה.
6. פסק-הדין מומש והנתבעת שילמה לתובע את מלוא המגיע לו על-פיו; הצהרה על כך באה מפיו של בא-כוח התובע אגב בירור ההליך שלפני [עמ' 10 לפרוטוקול בשי' 21-22].
7. התובע לא הסכים עם פסק-הדין וניסה להשיג עליו בכל דרך ובפני כל ערכאה אפשרית, אך העלה חרס. ערעורו על פסק-הדין שהוגש לבית-המשפט המחוזי נדחה תוך חיובו בהוצאות [נספחים מ/7 ו-מ/8 ב-ת/1]. בקשת רשות ערעור שהגיש התובע לבית-המשפט העליון נדחתה גם היא [ר' ת/1, נספחים מ/9 ו-מ/10]. עם מתן החלטתו של בית-המשפט העליון ביום 14.4.2010 הפך פסק-הדין שהכריע בתובענה במסגרת ההליך הראשון לסופי וחלוט. בכך לא היה כדי להרתיע את התובע מלהגיש בקשה לבית-המשפט העליון לקיום משפט חוזר, זאת ביום 18.6.2013 [נספח מ/11 ב-ת/1]; הבקשה נדחתה בהחלטה מיום 23.6.2013, בה נקבע כך: **"החלטתי במסגרת הליך זה מיום 14.4.2010 סיימה את הדיון לאחר שדחתה את בקשת המבקש למתן רשות ערעור בגלגול שלישי. אין מקום לפתוח מחדש דיון זה שהוכרע בפסק דין סופי"** [ת/1, נספח מ/12]. בשולי ההחלטה צוין במאמר מוסגר כי סמכות עריכת משפט חוזר בעניין אזרחי מסורה לבית-המשפט שנתן את פסק-דין.
8. ביום 18.8.2013 הוגשה התובענה שלפני אשר מכוונת לביטול פסק-הדין שניתן בהליך הראשון. התובע לא חלק על כך שההליך דן לא נועד לבירור התביעה שהוגשה בהליך הראשון. לטעמו, שניים הם הטעמים שמצדיקים את ביטול פסק-הדין: **האחד**, שינוי למפרע של שיעור נכותו שנקבעה על-ידי המוסד לביטוח לאומי בענף נכות כללית – שינוי שמייצר ראייה חדשה ומהותית שלא הייתה קיימת בעת שהתברר ההליך הראשון ולא ניתן היה להשיגה ולהציגה בו בשקידה ראויה; **השני**, מרמה מצד חוקרי הנתבעת שביטויה בכך שבהליך הראשון הוצגו קלטות אשר התיימרו לתעד את התובע כשהוא מבצע את עבודתו הרגילה בלי שהללו תאמו דו"חות חקירה שהוצגו אף הם. עוד נטען להצגת תצלומים שסילפו את המציאות כהווייתנה. הנתבעת התגוננה מפני התובענה, הטעימה כי היא אינה מגלה עילה ועמדה על דחייתה.
9. לתמיכת התביעה נשמעה עדותו היחידה של התובע. ההפניות להלן הן לפרוטוקול הדיון, זולת אם צוין אחרת.

בית משפט השלום בחדרה

31 יולי 2016

ת"א 22018-08-13 אבו עסבה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

ב. דיון והכרעה

דין התביעה להידחות. להלן יובאו הטעמים לכך.

1. טענה בדבר התגלותה של ראייה חדשה

א. אחת העילות שעל-יסודן ניתן לעתור לעריכת 'משפט חוזר' בהליך אזרחי, עניינה בגילוי ראיות חדשות. "הכוונה למקרים שבהם לאחר שניתן פסק-דין סופי נתגלו ראיות חדשות שבכוחן לשנות את פני ההכרעה מיסודה, ואשר לא היה ניתן להשיגן בשקידה סבירה קודם למתן פסק-הדין" [ע"א 4682/92 עיזבון המנוח שעיה ז"ל נגד בית טלטש בע"מ, פ"ד נז(3) 366, 371 (2003) ור' גם ההפניות שם]. נדרש אפוא כי הראיה תהיה חדשה – במובן זה שהיא לא הייתה קיימת במועד הכרעתו של ההליך הקודם שאת תוצאתו מבקשים לבטל, כי הראיה תהיה מהותית – במובן זה שכוחה עמה לשנות באורח ממשי את תוצאת פסק-הדין שניתן בהליך הקודם, וכי מן הנמנע היה להציג את אותה ראייה קודם לכן, טרם מתן פסק-הדין, ולו בשקידה סבירה. הראיה שבה נטע התובע את טענותיו אינה מקיימת אחר אמות-המידה הללו כלל ועיקר.

ב. זו הראיה החדשה שעליה השתית התובע טענותיו ובעטיה עתר לביטול פסק-הדין:

ביום 9.12.2003 נקבעה לתובע דרגת נכות בשיעור 25% לצמיתות על-ידי המוסד לביטוח לאומי, בענף נכות כללית. קביעה זו עמדה על מכונה בעת שהוגשה תביעתו של התובע בהליך הראשון ובעת שניתן בה פסק-הדין. ביום 16.9.2010, לאחר שפסק-הדין הפך סופי וחלוט וניסיונותיו של התובע להשיג עליו ולשנותו תמו בלא כלום, שב התובע והגיש תביעה למוסד לביטוח לאומי לשם קביעת דרגת נכותו בענף נכות כללית. ביום 31.10.2010 נקבעה לתובע דרגת נכות בשיעור של 40% אשר כוללת גם את דרגת הנכות הקודמת משנת 2003 בשיעור 25%. ערר שהגיש התובע לוועדה רפואית לעררים נדחה.

התובע ערער על החלטתה של הוועדה הרפואית לעררים לבית-הדין האזורי לעבודה [תיק ב"ל (חי') 25024-03-12]. בדיון שהתקיים בהליך זה ביום 16.10.2012 נרשם מפי בא-כוחו של המוסד לביטוח לאומי כך: "מכיוון שבהרכב הועדה ויועציה לא נוכח כירורג כלי דם ואף לא כירורג כלל, ואחת הנכויות העקריות הקיימות אצל המערער נוגעת לניתוח בקע באבי העורקים, שתוצאותיו אינן נמצאות בתחום מומחיות מי מחברי הועדה ובנוסף, ניתנה למערער נכות קרדיאלית, כאשר קיימת קבוצת נכויות בפריט ליקוי 11 הנוגעת לכלי דם ובכללם לאבי העורקים, מוסכם עלינו כי עניינו של

בית משפט השלום בחדרה

31 יולי 2016

ת"א 22018-08-13 אבו עסבה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

המערער יוחזר לוועדה הרפואית לעררים באותו הרכב, על מנת שתתייעץ עם מומחה בתחום
כירורגיית כלי הדם, אשר יבדוק את המערער ויקבע את נכותו ותוצאת מצבו, ככל שהוא נוגע לאבי
העורקים. על מנת לייעל את הדיון מוסכם כי המערער יוזמן לוועדה, גם באמצעות בא כוחו, רק לאחר
בדיקת יועץ בתחום כירורגיית כלי הדם. החלטת הוועדה תהיה מפורטת ומנומקת. התובע נתן את
הסכמתו לכך, ולהסכמתם של הצדדים ניתן תוקף של פסק-דין [נספח מ/17 ב-1/ת].

לפי מתווה זה דנה הוועדה הרפואית לעררים בעניינו של התובע ואת נכותו הרפואית קבעה כך:
נכות זמנית בשיעור 100% מיום 8.12.2002 ועד יום 1.3.2003 בגין 'תיקון' אבי העורקים, נכות
זמנית של 60% מיום 1.4.2003 בגין אותו ליקוי, ונכות קבועה בשיעור 68% מיום 16.6.2009.
נטען כי בד-בבד עם קביעתה של דרגת הנכות הצמיתה נקבע כי אי-כושרו של התובע לעבוד הוא
בשיעור של 100%. לטעמו של התובע, החלטתה זו של הוועדה הרפואית לעררים מכוננת ראייה
חדשה שיש בה כדי לשנות את תוצאת פסק-הדין, ומן הנמנע היה להציג בהליך הקודם ולו גם
בשקידה ראויה.

אין מנוס מלקבוע כי בטענת התובע אין כל ממש.

ג. התביעה בהליך הראשון הייתה תביעה לתשלום תגמולי ביטוח שביסודה ניצבה טענה על-
פיה בעקבות האירוע איבד התובע את כושרו לעבוד בשיעור מלא של 100%; כך נטען, שחור-
על-גבי-לבן, בכתב-התביעה שעל-יסודו נפתח הליך זה [נספח מ/1 ל-1/ת בסעי' 7]. מדובר בטענה
מובהקת בעניין שבמומחיות; על-פי דין, חלה על התובע החובה להוכיחה באמצעות חוות-דעת
של מומחה רפואי בתחום הידע המתאים והרלוונטי.

חובה זו מעוגנת בתקנה 127 לתקנות סדר הדין האזרחי, אשר מורה כך: **"רצה בעל דין להוכיח
ענין שברפואה לביסוס טענה מטענותיו, יצרף לכתב טענותיו תעודת רופא או חוות דעת של מומחה,
לפי הענין, שנערכה לפי סעיף 24 לפקודת הראיות [נוסח חדש] [...] ; אולם רשאי בית המשפט או
הרשם לפטור בעל דין מצירוף חוות דעת מטעמים מיוחדים שיירשמו"**. מדובר בחובה שמקימה
נטל ראיתי מהותי ובתי-המשפט מדקדקים בה; הימנעותו של תובע מצירוף חוות-דעת לכתב-
התביעה, כשזה נסמך על טענות שבמומחיות רפואית, מעוררת ספק באשר לעצם קיומה של
עילת תביעה ממשית באמתחתו [ת"א (מח' ת"א) 1100/06 ס.ד. נ' מדינת ישראל (2011); ר' גם
ע"א 7431/96 יפת השמש חברה לבנין והשקעות בע"מ נ' אלוני, פ"ד נא(2) 574 (1997)].

ד. נכות רפואית שנקבעה לתובע על-ידי ועדה רפואית של המוסד לביטוח לאומי איננה בעלת
מעמד ראיתי בתביעה שהגיש התובע בהליך הראשון, ואין בה כדי להוות תחליף לחוות-דעת

בית משפט השלום בחדרה

31 יולי 2016

ת"א 22018-08-13 אבו עסבה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

1 של מומחה רפואי מן הסוג שהגשתה מתחייבת בהתאם לתקנה 127 אשר צוטטה לעיל. הדברים
2 יפים במיוחד שעה שמדובר בנכות רפואית שנקבעה בענף נכות כללית [רע"א 7474/00 עיריית
3 תל-אביב-יפו נ' המוסד לביטוח לאומי, פ"ד נו(2) 193 (2001)].

4
5 במסגרת משטרו המיוחד של חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים בחר המחוקק להעניק מעמד
6 ראייתי מיוחד לדרגת נכות שנקבעה לנפגע על-ידי המוסד לביטוח לאומי, וזו תיחשב נכות על-
7 פי דין שיש לה מעמד מחייב גם בתביעה האזרחית; מדובר בדבר חקיקה מיוחד, sui generis,
8 ובגדרו הוטל איסור על הגשת חוות-דעת רפואית במתווה הקבוע בתקנות סדר הדין האזרחי.
9 גם לצרכי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, דרגת נכות שנקבעה לנפגע בענף נכות כללית לא
10 תיחשב כנכות על-פי דין, זאת בשונה מנכות שניתנה בענף נפגעי עבודה [ר' סעי' 6א ו-6ב לחוק
11 פיצויים לנפגעי תאונות דרכים וכן רע"א 2687/14 פלוני נ' פלוני (2014)].

12
13 ה. התובע העיד על עצמו, בעצם התנהלותו בהליך הראשון, כי הוא מודע היטב לחובתו לבסס
14 טענתו בדבר אובדן כושרו לעבוד, בעטיו של האירוע ומטעמים רפואיים, על חוות-דעת רפואית
15 ולא על קביעה של הוועדה הרפואית בענף נכות כללית. ודוק: אף שדרגת נכותו הרפואית נקבעה
16 על-ידי המוסד לביטוח לאומי ביום 9.12.2003 – זמן רב בטרם הוגשה התובענה בהליך הראשון,
17 לא בא זכרה בכתב-התביעה שעל-יסודו נפתח הליך זה. תחת זאת הסתמך התובע על חוות-דעת
18 רפואית של ד"ר ירחמיאל ברבר בתחום הפסיכיאטרי – והיא שצורפה על-ידו לכתב-התביעה
19 [ר' מ/1 ב-ת/1, סעי' 10 ונספח 4/שם]. הדברים יפים גם בהתייחס לסיכומים שהגיש התובע
20 בהליך הראשון, טרם מתן פסק-הדין [נספח מ/4 ב-ת/1].

21
22 ו. כשם שבעת בירור ההליך הראשון לא היה בקביעתה של ועדה רפואית של המוסד לביטוח
23 לאומי בענף נכות כללית כדי להוכיח את דרגת נכותו של התובע בעטיו של האירוע – וכפועל
24 יוצא לשפוך אור על דרגת כושרו לעבוד, כך גם עתה. במצב דברים זה, לשינוי דרגת נכותו של
25 התובע למפרע, בשל הגשת תביעה חדשה למוסד לביטוח לאומי בענף נכות כללית וכתוצאה מן
26 ההליכים שהתקיימו בגדרה, לא נודעת המשמעות הראייתית מרחיקת הלכת שביקש התובע
27 לייחס לכך. החלטתה החדשה של הוועדה הרפואית לעררים אינה מכוננת ראייה חדשה בעלת
28 משקל ומשמעות בתובענה הביטוחית-החוזית שבין התובע לבין הנתבעת.

29
30 בוודאי שאין בהחלטתה של הוועדה הרפואית לעררים בענף נכות כללית שניתנה בשנת 2013
31 כדי להוות ראייה מהותית מן הסוג הדרוש על-מנת להצליח בעתירה לביטול פסק-דין בעל מעמד
32 סופי וחלוט; אפילו היא הייתה בנמצא וידועה טרם מתן פסק-הדין בהליך הראשון, לא היה בה

בית משפט השלום בחדרה

31 יולי 2016

ת"א 22018-08-13 אבו עסבה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

1 כדי לפטור את התובע מן החובה להוכיח כי הוא איבד את כושרו לעבוד בעקבות האירוע
2 באמצעות חוות-דעת רפואיות ועל-פי המתווה המעוגן בתקנות סדר הדין האזרחי.

3
4 מאחר שהראיה החדשה שעליה השליך התובע יהבו אינה מהותית, והיא אינה טומנת בחובה
5 את הכוח לשנות את תוצאת פסק-הדין שניתן בהליך הראשון, אין בכוחה להעניק לתובע את
6 הסעד של ביטול פסק-הדין.

7
8 ז. אף אין מדובר בראיה חדשה שנבצר מהתובע להציגה בהליך הראשון, טרם מתן פסק-דין
9 בו. כשם שהתובע הלך על החלטת הוועדה הרפואית שניתנה בעניינו בשנת 2010 – תוך תקיפתה
10 בטענה כי על חברי הוועדה הרפואית לא נמנה מומחה מתאים בתחום כלי דם וכי הוועדה קבעה
11 את נכותו בהסתמך על סעיף ליקוי לא מתאים ובהתעלם מן הסעיף הרלוונטי למצבו של התובע,
12 כך היה ביכולתו להשיג באותם נימוקים עצמם על החלטת הוועדה שניתנה בעניינו בשנת 2003,
13 זמן רב בטרם הביא לבירור את התביעה בהליך הראשון.

14
15 במציאות האובייקטיבית לא חל שינוי שסלל את הדרך למיצוי זכויותיו של התובע בענף נכות
16 כללית לאחר שפסק-הדין שניתן בהליך הראשון היה לסופי וחלוט, ואשר מנע מן התובע לנקוט
17 דרך זו טרם הגשת התביעה בהליך הראשון. למעשה, התובע הודה בכך בפה מלא [עמ' 5 ש' 11
18 עד עמ' 6 ש' 4]. התובע אישר כי החלטתו להשיג על קביעת דרגת נכותו שנים לאחר שניתן פסק-
19 הדין נבעה מכך שבא-כוחו 'בדק ומצא' כי מצבו הרפואי של התובע טעון בדיקה על-ידי מומחה
20 לכלי דם ולא על-ידי קרדיולוג; התובע נמנע מלהיוועץ בעניין זה עם עורך-דין, או עם אחיו
21 הרופא, לאחר שדרגת נכותו נקבעה בענף נכות כללית בשנת 2003 [עמ' 5 ש' 31-32, עמ' 6 ש' 4-
22 3]. דרכו לבדוק את החלטת הוועדה הרפואית ולהשיג עליה הייתה פתוחה בדיוק באותה מידה
23 גם קודם להגשת התביעה בהליך הראשון. אם נמנע מכך, אין לתובע להלין אלא על עצמו והוא
24 אינו רשאי לגלגל את מחדליו לפתחה של הנתבעת.

25
26 גם על כך באה הודאה מפורשת מפי התובע, והלה הצהיר: "אני לא מבין לא בהרכב ולא בסעיף
27 [...] חברת הביטוח שילמה לי את הדמי ביטוח שלי מה אני צריך להתחיל לחטט בדברים אחרים,
28 יכול להיות שאני הייתי צריך לחטט כדי לקבל את הקצבה וזו טעות, אני הייתי עם זה 10 שנים.
29 הפסדתי 10 שנים מהמל"ל בגלל הטעות הזאת. כשטועים משלמים, מה לעשות. אני לא רופא ולא
30 עורך דין, בזמנו כל הזמן שילמו לי כסף ישבתי בשקט" [עמ' 6 ש' 12-16]. אכן כן: אם טעה התובע
31 ולא בחן כדבעי את החלטת הוועדה הרפואית שניתנה בעניינו, עליו לשאת בתוצאות טעותו.
32 מבוקשו כי הגלגל יושב לאחר בשל טעות שמונחת כל-כולה לפתחו, תוך ביטול פסק-דין שניתן
33 בתביעתו, אין לו כל יסוד.

בית משפט השלום בחדרה

31 יולי 2016

ת"א 22018-08-13 אבו עסבה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

ח. ברי אפוא שהיה בכוחו של התובע למצות את הליך קביעת נכותו הרפואית במוסד לביטוח לאומי, בענף נכות כללית, בתכוף לאחר שניתנה החלטת הוועדה משנת 2003 – בדיוק באותו מתווה שבו נקט שנים לאחר מכן, ובאופן שהיה מאפשר לו להציג את החלטת הוועדה בהליך הראשון, טרם מתן פסק-הדין. התובע אישר כי פנייתו למוסד לביטוח לאומי בשנת 2010 נבעה כולה מן ההבנה שמחמת טעות לא מוצו זכויותיו כשנדון עניינו בענף נכות כללית קודם לכן [עמ' 6 ש' 30 עד עמ' 7 ש' 2]. לא-זו-אף-זו: לכל אורך ההליכים היה התובע מיוצג על-ידי בא-כוחו שמייצגו גם בהליך דנן [ר' עדותו בעמ' 4 ש' 28 עד עמ' 5 ש' 3]. אשר על כן אין מדובר בראיה חדשה שמן הנמנע היה לגלותה ולהציגה קודם לכן, ולו גם בשקידה ראויה; היפוכו של דבר הוא הנכון, והיעדר שקידה ראויה מצד התובע הוא שגרם לכך שזכויותיו בענף נכות כללית מוצו רק בחלוף שנים, לאחר שפסק-הדין שניתן בעניינו כבר היה סופי וחלוט. גם מבחינה זו, אין התובע זכאי לסעד יוצא הדופן של ביטול פסק-הדין.

ט. בהליך הקודם בחר התובע להסתמך, לשם הוכחת אובדן כושר לעבוד שנובע מן האירוע, על חוות-דעת רפואיות בתחומים ספציפיים שדבר אין ביניהן לבין הטענות מהן ביקש להיוושע בהליך שלפני. במה הדברים אמורים?

לכתב-התביעה צירף התובע חוות-דעת יחידה של ד"ר ברבר בתחום הפסיכיאטרי. דבר לא מנע מן התובע ליטול את התיעוד הרפואי שבאמתחתו, להיוועץ בכל מומחה רפואי שיחפוץ ולהציג לבית-המשפט חוות-דעת בתחום הקרדיולוגי, בתחום כלי דם או בכל תחום אחר שיש לו נגיעה להוכחת טענות התביעה. כזאת לא עשה התובע; הוא השליך יהבו על חוות-דעת יחידה בתחום הפסיכיאטרי. לצדדים ניתנה זכות לצרף לסיכומיהם תיעוד נוסף, טרם מתן פסק-הדין בהליך הראשון. התובע ניצל זכות זו; בסיכומיו הוא הסתמך על חוות-דעתו של ד"ר ברבר בתחום הפסיכיאטרי ועל חוות-דעת משלימה שנתן הלה, על חוות-דעת של ד"ר בשארה אשר לא הוצגה לעיוני בהליך זה, על חוות-דעת של גב' נחמה רפאלי – שאף היא, נפקד מקומה והיא לא הוצגה בהליך דנן, ועל חוות-דעת תעסוקתית של ד"ר גושן, שגם היא לא צורפה לתצהיר התובע בהליך הנוכחי [ר' ת/1 נספח מ/4 בסע' 4-5]. בתוך כך נמנע התובע מלתמוך את תביעתו בהליך הקודם בחוות-דעת של מומחה רפואי בתחום כלי דם.

י. בסיכומיו שהוגשו בהליך הקודם גילה התובע דעתו כי הוא הגיש לבית-המשפט את מלוא האישורים וחוות-הדעת על-אודות מצבו הרפואי [ר' סע' 3 בנספח מ/4 הנ"ל]. כך הצהיר התובע גם בהליך דנן [עמ' 12 ש' 11-14].

בית משפט השלום בחדרה

31 יולי 2016

ת"א 22018-08-13 אבו עסבה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

לא למותר להזכיר מושכלות יסוד: התובע, אדון ההליך, הוא שקובע ומחליט באורח בלעדי אלו ראיות יציג להוכחת תביעתו. התובע בחר אלו חוות-דעת יגיש לבית-המשפט בהליך הראשון, ואם טעה בכך, אין הדבר מקים לו עילה לבטל את פסק-הדין. הנתבעת הייתה רשאית להציג חוות-דעת נגדיות בתחומים שבהם הובאו ראיות התובע, ואם הלה נמנע מלהציג חוות-דעת של מומחה לכלי דם – המחדל הוא מחדלו, והוא לבדו נושא בתוצאותיו. אם לא בדק התובע, טרם מתן פסק-הדין בהליך הראשון, באלו תחומים הוא נדרש להציג חוות-דעת לשם הוכחת טענתו כי איבד את כושרו לעבוד בעקבות האירוע, אין בכך כדי להקנות לו עילה לביטול פסק-הדין. לעניין זה, שינוי דרגת נכותו של התובע בענף נכות כללית אינו מעלה ואינו מוריד.

צודק התובע בטענתו כי אין לו [...] כל מעמד, ואין לו כל פתחון פה, בקביעת זהותם של המומחים הדנים בתביעתו ובעררר בפני המוסד לביטוח לאומי" [נספח מ/1 ב-1/29, בסעי' 29]. דא עקא, אין דינה של תביעתו שהובאה לפני בית-המשפט בהליך הראשון כדין תביעה למוסד לביטוח לאומי לקביעת דרגת נכות; בכל הקשור לתביעתו נגד הנתבעת, לתובע נתונים מלוא המעמד ושיקול-הדעת להחליט אלו חוות-דעת רפואיות יגיש, על-ידי מי תינתנה ובאלו תחומי מומחיות וידע הן תעסוקנה – ובעניין זה דווקא אין פתחון פה לאחר זולתו.

יא. די באמור לעיל כדי להכריע את גורל התביעה לשבט, בכל הקשור לטענה בדבר גילוי ראיה חדשה שתצדיק את ביטול פסק-הדין. יחד עם זאת, נזקפים לחובת התובע – גם בהליך דנן – מחדלים ראייתיים שאינם של מה בכך. התובע גילה דעתו שעליו להגיש את החלטות המוסד לביטוח לאומי שעליהן נסמך טיעונו באמצעות תעודת עובד ציבור אך הוא נמנע מלהגיש בקשה בעניין זה במועד שנקצב לכך בקדם-המשפט [ר' החלטה מיום 2.12.2014 והצהרתו של בא-כוח התובע בעמ' 12 ש' 26-30]. החלטות המוסד לביטוח לאומי לא הוגשו בתעודת עובד ציבור, חרף גילוי דעת של התובע שעליו להגישן כראיה בדרך זו.

בכתב-התביעה הליך התובע על כך שחוות-הדעת של מומחי הנתבעת אשר הוגשו בהליך הראשון [...] "הסתמכו, בן היתר - ואולי בעיקר - על תיעוד מתיקו של התובע במל"ל [...]" [נספח מ/1 ב-1/29, בסעי' 13(ד)]. דא עקא, התובע לא טרח לצרף לראיותיו את חוות-הדעת שהגישה הנתבעת בהליך הראשון, ובכך מנע במו ידיו את בחינת טענתו. לגופה אין בטענה ממש, אך יש בדברים הללו כדי ללמד על אופן התנהלותו של התובע בכל הקשור להבאת ראיותיו בהליך שלפני [ור' עדותו על כך בעמ' 11 ש' 25-31].

יב. **לסיכום חלק זה:** התובע כשל בהצבעה על ראיה מהותית חדשה שלא הייתה בהישג ידו במועד שבו התבררה התביעה בהליך הראשון ושלא היה ביכולתו להציגה טרם מתן פסק-הדין

בית משפט השלום בחדרה

31 יולי 2016

ת"א 22018-08-13 אבו עסבה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

גם אם היה פועל בשקידה ראויה. הראיה שאליה כיוון טיעונו אינה מקיימת את אמות-המידה הללו, ואם הייתה מוצגת טרם מתן פסק-הדין – הרי שטיבה, מעמדה ומשקלה היו כאלה שלא היה בכוחה לשנות את תוצאת ההכרעה. הדברים יפים דרך כלל; נודע להם משנה תוקף נוכח הכרעת ההליך, בהסכמת הצדדים, על-דרך הפשרה ובגדרו של סעיף 79א לחוק בתי המשפט.

2. טענת מרמה

גם בטענת המרמה שהעלה התובע אין ולא כלום. במה הדברים אמורים?

א. על כוחו של בית-המשפט להורות על ביטולו של פסק-דין סופי מחמת מרמה נאמר כך:

אין חולק כי בסמכותו של בית המשפט לבטל פסק דין חלוט בנסיבות בהן שיקולים של צדק עדיפים על פני השיקולים העומדים ביסוד כלל מעשה בית דין- ועיקרם- סופיות הדיון והצורך למנוע הטרדה מבעל הדין שכנגד בשל התדיינות נוספת בעניין שהוכרע. בסוגיה זו כבר נפסק, כי 'במקרה בו ניתן פסק דין אשר מהווה מעשה בית דין בין בעלי הדין, אך אותו פסק דין הושג במרמה, על עקרון סופיות הדיון לסגת בשל כללי צדק ויושר' (ע"א 417/89 סעד חסן סעד אע'בריה נ' האפוטרופוס לנכסי נפקדים פ"ד מה(4) 645, 641 (1991)). כן ראו דבריו של השופט זוסמן בהקשרו אשר לא נס ליחס: 'כוחו של בית משפט של יושר למנוע בעל דין מלאכול את פירותיו של פסק דין אשר השיג בתרמית – עתיק יומין הוא ואינו מוטל בספק' (ע"א 254/58 אינגסטר נ' לנגפוס פ"ד יג 454, 449 (1959)).

[רע"א 2066/10 אבר נ' מימון, פס' 7 (2010)].

ב. מרמה מסוג זה, שבגינה יסוג עקרון סופיות הדיון מפני כללי הצדק והיושר, לא הוכחה על-ידי התובע כלל ועיקר. התובע עצמו מיקד טענותיו בקיום ראיה חדשה שתצדיק את ביטול פסק-הדין, וטענת המרמה לא הובאה אלא כטענה חלופית מסדר שני [ר' סעי' 51 בכתב-התביעה וסעי' 52 ב-ת/1].

לגופם של דברים לא עלה בידי התובע להראות כי בתוצרי החקירה שצרפה הנתבעת לסיכומיה בהליך הראשון נפל פגם, לא כל שכן פגם חמור שעולה כדי תרמית ומצדיק את ביטול פסק-הדין. לשיטתו של התובע, המרמה שבה חטאה הנתבעת כלפיו וכלפי בית-המשפט, ביטויה בכך שקלטות בהן ביקשה הנתבעת לתעד את התובע במהלך עבודתו אינן תואמות לדו"חות החקירה שצורפו לסיכומי הנתבעת; עוד נטען שהנתבעת הציגה תמונות וצילומים שאין להם כל קשר לעולם המציאות [ר' סעי' 51 (ו)-(ז) בכתב-התביעה וסעי' 56-57 ב-ת/1].

בית משפט השלום בחדרה

31 יולי 2016

ת"א 22018-08-13 אבו עסבה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

ג. טענת המרמה הושמעה על-ידי התובע בכלליות, בעמימות ועל דרך הסתם תוך שהוא נמנע מלפורטה לפרוטות. מדובר בטענה חמורה שנטל השכנוע לגביה אינו של מה בכך; תובע אינו עשוי להוכיחה בהבל פה. על-מנת לצאת ידי חובת נטל השכנוע היה על התובע להתכבד ולהצביע על תמונה פלונית תוך הבהרה כיצד היא חוטאת למציאות לאשורה, וכן להפנות לעניין ספציפי שבו אין התאמה בין דו"חות החקירה שהציגה הנתבעת לבין ההקלטות שצירפה. בעניין זה, לא השלים התובע את החסר בעדותו הראשית לעת עומדו לחקירה נגדית, וגם עתה היו טענותיו כלליות ועמומות [עמ' 7 ש' 10-18].

בעדותו לפני תיקף התובע ואישר את מה שנגלה מתייעוד שהפיקו חקירותיה של הנתבעת לגביו, בכל הקשור לנוכחותו במשתלה שבבעלותו ולהיותו מבצע בה פעולות שאינן עשויות להיחשב מנוחה והחלמה גרידא. התובע זיהה עצמו כדובר בהקלטה שהושמעה לו. הוא אישר שבמסגרת השיחה שהוקלטה הוא דן עם בעל-שיחו בענייני עבודה ובכלל זה מכירה של כדים. התובע אישר כי בסרטון שהוצג לו הוא נחזה כמי שנוהג ברכבו תוך שהוא נמצא בעסקו. עוד נאלץ לאשר כי מאותו סרטון עולה שבניגוד לטענתו, נוכחותו במשתלה אינה פסיבית ואינה מתמצה בשיבה בחוסר מעש לצרכי מנוחה ורגיעה [עמ' 8 ש' 16 עד עמ' 10 ש' 3].

ד. עוד בטרם ניתן פסק-הדין היה ידוע לתובע כי הנתבעת תבקש להראות שכושרו לעבוד לא אבד לו כנטען על-ידו וכי הוא נמצא בעסקו ומבצע במקום עבודה כמקודם, באופן שאינו עולה בקנה אחד עם טענתו על-אודות אובדן כושר עבודה מלא. בהתאמה, אף ניתנה לתובע הזדמנות להתייחס לסוגיה זו קודם להכרעת תביעתו. בסיכומי התובע בהליך הראשון הוטעם: **"ניסיונה של הנתבעת להראות כי התובע שוהה לעיתים במשתלה, או נוסע ברכבו וגורר את העגלה של המשתלה, או משוחח לעיתים רחוקות עם 'לקוחות' מזדמנים, הן בטלפון והן במשתלה, כהוכחה לכך שהוא לא איבד את כושרו לנהל את המשתלה, אין בו כל ממש. זהו חלק מהמלצה רפואית מקצועית לשיקומו של התובע"** [נספח 4/ב-ת1, בסע' 15; ההדגשה במקור]. מדובר בעניין שהיה חלק מגדר המחלוקת בהליך הקודם, לתובע ניתן יומו לגביו, הוא מימש את זכות הטיעון שלו בהתייחס אליו, וטענותיו אינן מכוננות 'מרמה' מן הסוג שבעטיו ינקט הסעד החמור של ביטול פסק-דין סופי וחלוט.

ה. לתובע עומדת לרועץ הסכמתו כי ההליך הראשון יוכרע בדרך הדיונית המיוחדת שנקבעה בסעיף 79א לחוק בתי המשפט – זאת על-בסיס כתבי-הטענות, סיכומי הצדדים ותייעוד שיצורף אליהם. בפסק-דין שניתן על דרך הפשרה מוותרים הצדדים על הבאת ראיות ומסמכים את בית-המשפט לפסוק בדרך הנראית לו כצודקת תוך הערכת הסיכויים והסיכונים הניצבים בפני

בית משפט השלום בחדרה

31 יולי 2016

ת"א 22018-08-13 אבו עסבה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

כל אחד מהם [רע"א 9311/04 רונן נ' סמואל (2005), רע"א 10952/07 שוורץ נ' החברה הכלכלית לראש העין בע"מ (2008)]. עמד על כך בית-המשפט המחוזי בפסק-הדין שבו דחה את ערעורו של התובע על פסק-הדין שניתן בהליך הראשון.

התובע נתן הסכמתו לא רק להכרעת תביעתו לפי סעיף 79א לחוק בתי המשפט, אלא גם לכך שכל צד יהא רשאי לצרף לסיכומיו מסמכים כטוב בעיניו, מבלי שאלה יועברו קודם לכן לעיון הצד האחר ואף מבלי שיהא עליהם לצלוח את מבחן החקירה הנגדית. חזקה על התובע שעשה כן, בעודו מיוצג, על-סמך שקלול מושכל של סיכוייו וסיכוניו. טענת המרמה שעל-יסודה ביקש לנגח את פסק-הדין בהליך זה אינה אלא כסות-עלה-תאנה, בבחינת מסווה למבוקשו של התובע לחזור בו מהסכמתו לדרך הכרעה דיונית מסוימת ולכפות דרך דיונית אחרת לבירור טענותיו. לכך אין ליתן יד.

ו. בפסק-הדין שניתן בהליך הראשון התקבלה תביעתו של התובע. בגין אובדן כושר עבודה פסק לו בית-המשפט סכום שעלה משמעותית על זה שנקב בכתב-התביעה. פסק-הדין ניתן ללא הנמקה, בהתאם להסכמת הצדדים כי ההליך יוכרע לפי סעיף 79א לחוק בתי המשפט. אשר על כן אין לדעת עד כמה, אם בכלל, הביא בית-המשפט בחשבון שיקוליו את ממצאי החקירה אשר הוגשו בידי הנתבעת. על-פני הדברים, תוצאת פסק-הדין – ובכלל זה פסיקת סכום גבוה באופן ניכר מזה שנתבע – מתיישבת יותר עם המסקנה כי בית-המשפט לא יחס לממצאים הללו כל חשיבות, קל וחומר חשיבות מכרעת, בהערכת הסכום המגיע לתובע. גם מבחינה זו אין טענת המרמה עשויה להצדיק את ביטול פסק-הדין.

3. בשולי הדברים

די באמור לעיל כדי להוביל לדחיית התביעה ואין צורך להידרש לטענות נוספות שהועלו.

מתווספים לכך, בשולי הדברים, שיקולי אמינות. עד כדי כך הרחיק התובע לכת שחרף הודאת בא-כוחו כי הסכום שבו חויבה הנתבעת בפסק-הדין שניתן בהליך הראשון שולם – עמד על דעתו כי לא אלה הם פני הדברים [עמ' 10 ש' 16-26]. מתיעוד שהגישה הנתבעת ואשר אושר בידי התובע עלה כי לא זו בלבד שהסכום הפסוק שולם לו, אלא שהוא פנה אל הנתבעת בבקשה לקבל אישור כתוב לתשלום הסכום הפסוק, אף עשה כן תוך בקשה כי פנייתו תיענה מבלי שבא-כוחו יידוע על כך [ר' 1/1, 2/2 ועדות התובע לגביהם בעמ' 11 ש' 11-24]. מי שזו עדותו אינו ראוי לאמון, ולא ניתן לקבוע ממצא לטובתו על-יסודה.

בית משפט השלום בחדרה

31 יולי 2016

ת"א 22018-08-13 אבו עסבה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

ג. סיכומם של דברים

התביעה נדחת.

מן האמור לעיל מתחייב כי לא הייתה באמתחתו של התובע עילה של ממש שתצדיק את נקיטתו של הליך זה, תוך הטרת הנתבעת פעם נוספת בשל עניין שנדון והוכרע זה מכבר – זאת לא רק בפסק-דין שניתן בדרך הדיונית המיוחדת הקבועה בסעיף 79א לחוק בתי המשפט אלא גם תוך אישורו של פסק-הדין בשתי ערכאות הערעור. הגשת הליך סרק כרוכה מניה וביה לא רק בהטרת הנתבע אלא גם בביטול זמן שיפוטי שנמנע ממתדיינים אחרים אשר ממתנינים לתורם להישמע. ביטוי לכך יש ליתן בפסיקת הוצאות ההליך.

התובע ישלם לנתבעת את הוצאות ההליך בסך של 25,000 ₪ (כולל מע"מ), כל זאת תוך שלושים יום מן המועד בו יומצא לו פסק-הדין. סכום שלא ישולם במועד ישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום מתן פסק-הדין.

המזכירות תמציא את פסק-הדין לצדדים ותסגור את התיק.

ניתן היום, כ"ה תמוז תשע"ו, 31 יולי 2016, בהעדר הצדדים.

קרן אניספלד, שופטת